

ÅRSBERETNING

Et skoleår under corona

Skoleåret 2020/2021

Studievalg Danmark

Indhold

- 3** DIREKTØRENS FORORD
- 4** VORES STUDIE- OG KARRIERE-VEJLEDNING KORT FORTALT
- 6** KOLLEKTIV VEJLEDNING PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE
- 7** HVAD SIGER ELEVERNE?
- 9** SÅ MANGE HAR VI VEJLEDT
- 10** EKSTRA VEJLEDNING I TIDEN MED CORONA
- 11** VEJLEDNING I DE UNGES SABBATÅR
- 13** VEJLEDNING OM ERHVERVSUDDANNELSER
- 14** ULIGHED I UDDANNELSESVALG

KØN OG VEJLEDNING
- 15** ET SYNLIGT STUDIEVALG DANMARK

Studievalg Danmark

Studievalg Danmark er en national vejledningsinstitution med 7 regionale vejledningscentre og et lille sekretariat. Vi er forankret i Uddannelses- og Forskningsministeriet og blev oprettet 1. august 2018. Vi er ca. 95 ansatte, hvoraf langt størstedelen er studie- og karrierevejledere.

Vores vejledere er alle uddannede studie- og karrierevejledere. De har et stort kendskab til videregående uddannelser, erhvervsuddannelser, efter- og videreuddannelse, økonomi under uddannelse og de karrieremuligheder, der er efter uddannelserne.

Årsberetning

Studievalg Danmark udgiver for hvert skoleår en årsberetning, der giver indblik i de aktiviteter, der finder sted. Årsberetningen fortæller overordnet om vores studievejledning og indeholder eksempler på vejledningen og data fra vores kontaktstatistik.

Udgivet af Studievalg Danmark

Amfipladsen 6, 1 sal
5000 Odense C
Tel.: 3333 2000
studievalg@studievalg.dk
www.studievalg.dk

Publikationen kan hentes på studievalg.dk

Layout: FAUST & ME, www.faustandme.dk

Direktørens forord

Coronaen er endelig ved at slippe sit tag i Danmark, men i Studievalg Danmark mærker vi stadig krisens efterskælv. Studie- og karrierevejledning er særligt vigtig, når det kendte vakler, og tvivlen sætter ind.

Vejledning giver unge og voksne indsigt i dem selv og deres muligheder. Konkret arbejder vejlederne bl.a. med at udfolde alle kringelkrogene i uddannelsessystemet, udfordre myter og stereotyper og at give de unge og voksne redskaber til selv at udforske de mange forskellige uddannelser.

Vejledning på nye måder

Studievalg Danmark har som mange andre været nødt til at gentænke hverdagen under Corona. Hvordan får eleverne den nødvendige vejledning? Hvordan sørger vi for, at de unge og voksne, der ikke er tilknyttet en ungdomsuddannelse, kan få inspiration og vejledning, når samfundet stort set er lukket ned?

Vejlederne i Studievalg Danmark har i det forgangne skoleår kastet sig ud i virtuel vejledning, skabt virtuelle workshops, produceret en podcastserie og meget mere. Undervejs har vi fået øjnene op for, hvad den virtuelle vejledning kan – og hvor den kommer til kort.

Vi fortsætter i resten af 2021 med at udforske de virtuelle muligheder og tale med de unge om, hvordan de helst vil møde en vejleder.

Fornyet indsats

Igen i år har Studievalg igangsat en særlig indsats til årets studenter og ansøgere til de videregående uddannelser. Indsatsen bygger videre på vores arbejde i forrige skoleår og giver mulighed for at tilbyde ekstra vejledning og udvikle nye elementer i vejledningen.

De foreløbige erfaringer er, at tilbuddet bliver taget godt imod, og vi har vejledt markant flere i løbet af sommeren end tidligere år.

Fra student til faglært

En del unge overvejer at starte på en erhvervsuddannelse efter deres gymnasiale uddannelse, og den 1. januar 2021 fik Studievalg Danmark endelig mulighed for at vejlede de unge om netop den vej.

Det betyder, at vejledningen på gymnasierne og hf nu favner alle de erhvervskompetencegivende uddannelsesmuligheder, som findes efter gymnasiet/hf. Vi ser allerede nu, at de unge oplever myter, prestigetab, strukturer og kringlede systemer som forhindringer for at tage en faglært vej. Heldigvis møder vi stor lydhørhed og velvilje fra erhvervsskolerne, gymnasierne, VUC, brancherne og elevorganisationerne. Vi håber, at vi sammen kan tage livet med nogle af de mange benspænd.

Her i årsberetningen skriver vi mere om vores vigtigste vejledningsaktiviteter og giver eksempler på nogle af de mange initiativer, som vi har arbejdet med i løbet af det forgangne skoleår.

God læselyst.

Vores studie- og karrierevejledning kort fortalt

Vejledning til elever på ungdomsuddannelser

En meget vigtig del af Studievalg Danmarks aktiviteter er kollektiv vejledning på landets ungdomsuddannelser. Studievalg Danmark er populært sagt en del af skemaet.

I den kollektive vejledning får eleverne viden og input til deres studie- og karrierevalg. Det sker i det spændingsfelt, der er mellem den enkelte elev, deres muligheder og den verden, der omgiver dem. Typisk sker den kollektive vejledning ved et fysisk møde, men i det forløbne skoleår har det naturligvis ofte været online.

Studie- og karrierevejlederne tilbyder desuden workshops til mindre grupper af elever. Emnerne på de forskellige workshops varierer, men det kan f.eks. være studier i udlandet eller planlægning af sabbatår, som mange elever gerne vil blive klogere på.

Alle elever har mulighed for at booke tid til individuelle samtaler, hvor de kan tale med en vejleder om tvivl, usikkerhed eller få svar på helt konkrete spørgsmål.

Vejledning til andre

Studievalg Danmarks vejleder også unge og voksne, som ikke er tilknyttet en ungdomsuddannelse.

Det sker i den åbne vejledning, som finder sted i vores regionale centre, på biblioteker, borgerhuse mv. Her kan alle få vejledning og hjælp til at afklare deres muligheder i forhold til uddannelse og karriere.

I denne del af vejledningen tilbydes også workshops, som alle kan tilmelde sig.

5 hurtige

Om Studievalg Danmark

- 01** Studievalg Danmark består af syv centre og et sekretariat
- 02** Alle vores studie- og karrierevejledere har en specialuddannelse i vejledning.
- 03** Vi vejleder på mere end 450 forskellige uddannelsessteder
- 04** Vi har i 2021 en finanslovsbevilgning på 56 mio. kroner
- 05** Vejledningen er uvildig og institutionsuafhængig

Kollektiv vejledning på ungdomsuddannelserne

Det overordnede formål med den kollektive vejledning er, at eleverne opnår lyst, mod og nysgerrighed til at udforske, håndtere overgange, valg af uddannelse og karriere.

Eleverne får i vejledningen information om uddannelses-systemet mv., men også mulighed for at reflektere både på egen hånd og sammen med andre elever, f.eks. om nogle af de mange forskellige myter, der er om uddannelser og jobs.

I samarbejde med uddannelserne

Den kollektive vejledning planlægges i samarbejde med de lokale ungdomsuddannelser f.eks. med afsæt i den lokale profil og tidligere elevers uddannelsesmønstre.

Ofte arbejder eleverne først med at få overblik over de muligheder, der er efter den uddannelse, som de er i gang med. Det handler i vid udstrækning om at vise eleverne, at der er mange muligheder, og at de kan få adgang til en lang række uddannelser uanset valg af studieretning og karaktergennemsnit.

I løbet af uddannelsen stiger omfanget og kompleksiteten i den kollektive vejledning. Det sker blandt andet ved at stille skarpt på den enkelte elevs valgproces og på de snoede veje man ofte oplever i forhold til uddannelse og karriere.

Ud på uddannelserne

Studievalg Danmark sørger for at gøre eleverne opmærksomme på de muligheder, der er for at opleve videregående uddannelser og få et indtryk af studielivet. Det kan f.eks. være arrangementer som åbent hus, Studiepraktik og Studerende for en dag.

Typiske temaer i den kollektive vejledning

→ Studieretning og uddannelse

- Vejledningsmuligheder i gymnasiet
- Tilgange til valg af studieretning
- Sammenhæng mellem studieretning og uddannelsesmuligheder efter gymnasiet

→ Uddannelsesveje

- Uddannelsesstyper
- Motivation og valg
- Påvirkninger og uforudsigelighed

→ Karriereveje

- Måder karriereveje kan udvikle sig på
- Normers og værdiers betydning for karrierevalg
- Sammenhæng mellem uddannelse, job, løn og beskæftigelse

→ Ansøgning og optagelse

- Optagelsesmuligheder og ansøgningsprocedurer
- Gymnasial supplering og genberegning af gennemsnit
- Myters betydning for valg af ansøgningsstrategi

→ Godt på vej

- Student. Hvad nu?
- Overgang til sabbatår
- Overgang til uddannelse
- Muligheder for vejledning

Hvad siger eleverne?

I efteråret 2020 introducerede Studievalg en ny række af vejledningsarrangementer til de nystartede elever på de gymnasiale uddannelser.

Til arrangementerne kan eleverne møde den lokale vejleder, høre om Studievalg Danmark generelt og om uddannelsesmuligheder efter ungdomsuddannelsen. På nogle uddannelser handler arrangementet også om at sætte studieretningsvalget lidt i perspektiv.

Som led i Studievalgs kvalitetsarbejde har vi interviewet elever for at få del i deres oplevelse af arrangementerne. Elevernes oplevelser af vejledningen er naturligvis væsentlig for at få et indtryk af, hvordan den kollektive vejledning bliver modtaget.

Elevernes oplevelser

Eleverne på tværs af skoler lægger sjældent vægt på præcis det samme, men der er en række udsagn som går igen:

- Overordnet oplever eleverne, at Studievalgs arrangementer er relevante og vedkommende.
- Eleverne lægger vægt på at blive inddraget i arrangementerne ved selv at arbejde med stoffet f.eks. ved at søge information om konkrete uddannelser.
- Eleverne kan ofte reflektere over indflydelsen fra familie, venner mv. i valg af studie og studieretning, men de tillægger det meget forskellig betydning.
- Det kan være svært at huske alle pointer, så det ville være rart med en form for skriftlig opfølgning på vejledningen.

Interviewene er målrettet gennemført umiddelbart efter, at eleverne har gennemført et arrangement eller ca. 1 måned efter. Generelt har de taget meget med sig og er opmærksomme på de input, som de har fået fra Studievalg.

Sådan gjorde vi

Interview med elever

Inddragelsen er sket ved interview med elever enkeltvis eller i grupper.

Interview er gennemført på tværs af alle 7 centre umiddelbart efter et arrangement i 1. g. eller 1. HF.

Forskellige betingelser og muligheder

Fælles for vores arrangementer var, at de pga. corona fandt sted under vanskelige betingelser både for elever og vejledere. På nogle skoler var arrangementet tæt på vanligt "live" med eleverne, på andre skoler var arrangementet online og på atter andre skoler var arrangementet reduceret til en videopræsentation.

Deres oplevelser er således sammen med den vejledningsfaglige viden i Studievalg brugt i tilpasningen af arrangementerne til kommende skoleår. For eksempel sender vejledere nu oftere digitale hand-outs til eleverne i forlængelse af vejledningen.

"Jeg glæder mig vildt meget til, at det rent faktisk er noget, jeg har lyst til at lave. Altså indtil nu i ens liv har man jo sådan aldrig rigtig valgt"

— GYMNASIELEV —

Så mange har vi vejledt

Studievalg Danmark fører løbende statistik over vores vejledning. I løbet af et skoleår er det reglen, at der er flest kollektive arrangementer om efteråret og flest individuelle vejledninger om foråret.

Det har naturligvis sat sine spor i antallet af vejledninger, at det var et skoleår, som var meget præget af nedlukninger på ungdomsuddannelser, uvished og lukkede centre. I forhold til tidligere skoleår er antallet af deltagere i kollektive arrangementer og antallet af individuelle vejledningsaktiviteter ca. en fjerdedel lavere end før corona.

Statistik for vejledninger i skoleåret

Kollektive arrangementer	Efterår 2020	Forår 2021
Kollektive arrangementer	3.818	2.802
Deltagere i kollektive arrangementer	121.043	91.371
Workshops		
Antal workshops	304	352
Deltagere i workshops	7.920	6.192
Individuelle vejledningsaktiviteter		
Individuelle vejledningsaktiviteter	25.017	30.277
- heraf individuelle vejledningsaktiviteter for unge og voksne uden for ungdomsuddannelsen	7.287	8.528

Ekstra vejledning i tiden med corona

For mange unge medførte coronaen uvante og utrygge vilkår i forhold til uddannelses- og karrieremuligheder. Der var rekordmange, der søgte optagelse på de videregående uddannelser og også mange, der ikke blev optaget.

I forlængelse heraf blev Studievalg bedt om at gennemføre en særlig og opsøgende vejledning til ansøgere, der i forbindelse med sommeroptaget-2020 fik afslag. Derfor har vi skabt nye vejledningstilbud og materialer målrettet denne gruppe af unge.

Ekstra tilbud om vejledning

I sommeren 2020 sendte Uddannelses- og Forskningsstyrelsen sms til alle afviste ansøgere med direkte henvisning til Studievalg Danmarks vejledningstilbud. I forlængelse lancerede Studievalg et nyt tilbud med vejledning til modtagerne.

Her var der mulighed for via direkte kontakt at få vejledning og arbejde med strategier til at komme videre efter afslaget. Indsatsen var fleksibel, så de unge og voksne kunne modtage vejledning, når det bedst passede dem.

I ugerne efter ansøgningssvaret handlede vejledningen primært om at håndtere et afslag og om information om ledige pladser.

Senere blev emnerne i samtalerne med unge og voksne mere komplekse og tidskrævende. Nu var det emner som kvalificering i kvote 2 og alternative uddannelsesveje, der fyldte i samtalerne.

Podcasts om uddannelse, job og karriere

De særlige tilstande har også givet anledning til at tænke over, hvordan fremtidens virtuelle vejledning i Studievalg Danmark skal se ud, og hvordan vi får udnyttet digitale muligheder til at skabe værdifulde tiltag i vores vejledning og nå flere unge og voksne.

Et af de første skridt i er, at Studievalg Danmark er gået i luften med vores eget lille podcast-univers, hvor vi debatterer og informerer om emner med relation til uddannelse, job og karriere.

Vores podcasts handler om alt fra at søge optagelse på en videregående uddannelse, sabbat, uddannelses typer til konkrete eksempler f.eks. på de tekniske erhvervsuddannelser og meget andet.

De enkelte podcasts skal give information og være hjælp til selvhjælp til ansøgere og vejledningssøgende, men også gøre opmærksom på, hvordan man kan søge yderligere vejledning og samtaler.

Lyt med

→ www.studievalg.dk/inspiration/podcast

Vejledning i de unges sabbatår

Alt for mange unge glemmer, at de kan bruge Studievalg Danmark, når de er blevet studenter og har forladt ungdomsuddannelsen. Det er en udfordring, vi har taget op, for mange af de unge har fortsat gavn af vejledning om studievalg og karriere.

Det siger de unge

Studievalg Danmark har i det forgangne skoleår indsamlet viden og fået udarbejdet en analyse om målgruppen af sabbatister, som udgør omkring 80% af en studenterårgang.

De fleste forventer at vælge uddannelse i deres sabbatår, men mangler ofte strategi og input til deres valgproces.

De forventer, at valget af uddannelse vil komme af sig selv i løbet af sabbatåret, bl.a. gennem arbejds erfaring eller blot med tiden.

Flere unge i undersøgelsen peger på, at de med fordel kunne have haft en plan for dele af deres sabbatår, så sabbatåret faktisk ville gøre dem bedre rustet til et kvalificeret og mindre frustreret uddannelsesvalg.

Mere vejledning

Konkret har Studievalg produceret en film, som henvender sig til sabbatister, informationsmateriale til samarbejdspartnere og sabbatister, virtuelle workshops, indhold til sociale medier, Youtube-videoer samt podcasts.

Målrettet kontakt

Analysen fremhævede et ønske fra sabbatister om at blive kontaktet direkte af Studievalg Danmark i deres sabbatår. Dette er vi i gang med i efteråret 2021, hvor vi for første gang tilbyder årets studenter at få nyheder fra Studievalg Danmark.

Vi vil løbende minde dem om vores vejledningstilbud og give tips til Åbent Hus-arrangementer, Studiepraktik, kvote 2 og meget mere.

Sabbatister efterspørger

- Tydeliggørelse af, at vejledning også er et tilbud efter endt ungdomsuddannelse
- Input til planlægning af sabbatår
- Vejledning i forhold til valgprocesser og hjælp til at overskueliggøre studievalg
- Målrettet kontakt og mulighed for personlig vejledning
- Mulighed for netværksdannelse med andre sabbatister

GYMNASIEELEV

"Jeg har fået bekræftet, at jeg godt kan tage det med ro og ikke behøver at skynde mig og vælge en uddannelse, og at min uddannelse ikke er bindende"

Vejledning om erhvervs- uddannelser

Fra 1. januar 2021 har Studievalg via en tilføjelse til studievalgsloven fået mulighed for også at vejlede om denne del af uddannelsessystemet. Vejledningen kan dermed give de unge og voksne et bredere og endnu bedre grundlag for deres uddannelsesvalg. Det kan være svært at få øje på de mange muligheder i en erhvervsuddannelse, når man er student.

Studievalg oplever, at studenterne ofte ikke er tænkt ind som målgruppe på uddannelsernes hjemmesider, sociale medier m.m., Det kan derfor være svært for studenterne at finde ud af, hvordan de er stillet, og hvordan deres uddannelsesforløb kan blive,

Indsatsområder i vejledning om EUD

- Integration af erhvervsuddannelsesområdet i den kollektive vejledning på de gymnasiale uddannelser
- Udvikling af workshops om erhvervsuddannelser til den gruppevise vejledning på de gymnasiale uddannelser
- Integration af erhvervsuddannelses-området på hjemmeside og sociale medier
- Samarbejde med erhvervsuddannelsesområdet
- Kompetenceforløb for Studievalg Danmarks vejledere.

Et nyt vejledningsområde

Erhvervsuddannelserne adskiller sig fra de videregående uddannelser i selve opbygningen af uddannelsen, på indholdet, og særligt ved, at praktikpladsen i høj grad er omdrejningspunkt for uddannelsen.

Kompetence- og udviklingsforløb

For at løfte den nye vejledningsopgave har Studievalg Danmark igangsat et omfattende kompetence- og udviklingsforløb for alle vejledere. Forløbet afvikles i løbet af 2021.

Det er tilrettelagt i samarbejde med VIA University College og omfatter vidensopbygning, udvikling af nye materialer til vejledningen og masser af besøg på lokale erhvervsuddannelser og virksomheder.

Ulighed i uddannelsesvalg

Hvilken betydning har vores familiemæssige baggrund og vores forældres uddannelse for at vælge en universitetsuddannelse?

Studievalg Danmark har i samarbejde med DPU deltaget et forskningsprojekt, Next Step, som både handler om at blive klogere på mekanismer i uddannelsesvalg og på, hvordan man kan påvirke den sociale ulighed i valg af universitetsuddannelse.

Projektets formål er at udvikle en forskningsbaseret vejledningsindsats, der kan reducere den sociale ulighed i adgangen til videregående uddannelser.

Det er første gang i Danmark, at der forskes i denne særlige tilgang i vejledningen og banebrydende, at der foretages et kvantitativt studie af denne størrelse.

God forskning tager tid, og selvom vi er forventningsfulde, er hverken Post Doc-projektet eller Ph.D.-afhandlingen færdige endnu.

Læs mere

→ www.projekter.au.dk/nextstep

Køn og vejledning

Uddannelsessystemet og efterfølgende beskæftigelse er i Danmark meget kønsopdelt, og en del uddannelser tiltrækker næsten udelukkende studerende af samme køn.

Alle elever skal klædes på til at kunne træffe kvalificerede valg. Det betyder, at eleverne skal kunne reflektere over, hvor de selv står, og over betydningen af omgivelsernes normer og forventninger til deres valg. Det gælder også i forhold til normer om, at uddannelser og job hænger sammen med køn.

Vi har igangsat kompetenceudvikling og løbende dialog om køn og vejledning, så vejledere er opmærksomme på de normer og forestillinger om køn, som vi selv bærer med os.

I år har vi også udviklet en række nye kort til brug i vejledningen. Kortene skal hjælpe eleverne med at identificere, hvilke kendetegn de kan se, at de selv har og sætte det i relation til, hvad de finder interessant i forhold til job og uddannelse

Denne tilgang kan udvide mulighederne for f.eks. en ung mand, der måske ikke umiddelbart ser sig selv som sygeplejerske, men sagtens kan have kompetencer og interesse for at varetage netop den jobfunktion.

Et synligt Studievalg Danmark

Synlighed på sociale medier

Studievalg Danmark har det seneste år haft ekstra fokus på synlighed på sociale medier.

Instagram, Facebook, Youtube, Spotify og Buzzfeed er nogle af de platforme, hvor vi har målrettede vejledningskampagner til specifikke målgrupper.

De sociale medier benyttes til at henvise flere vejledningssøgende til vores vejledning gennem korte personlige fortællinger, videoer med vejledere, opslag med gode råd, podcasts og meget mere.

Unge på sabbatår og kvote 2-ansøgere har desuden fået mulighed for at kommunikere og vidensdele i særlige grupper på de sociale medier faciliteret af Studievalg Danmark.

Opnåede resultater i første halvår af 2021

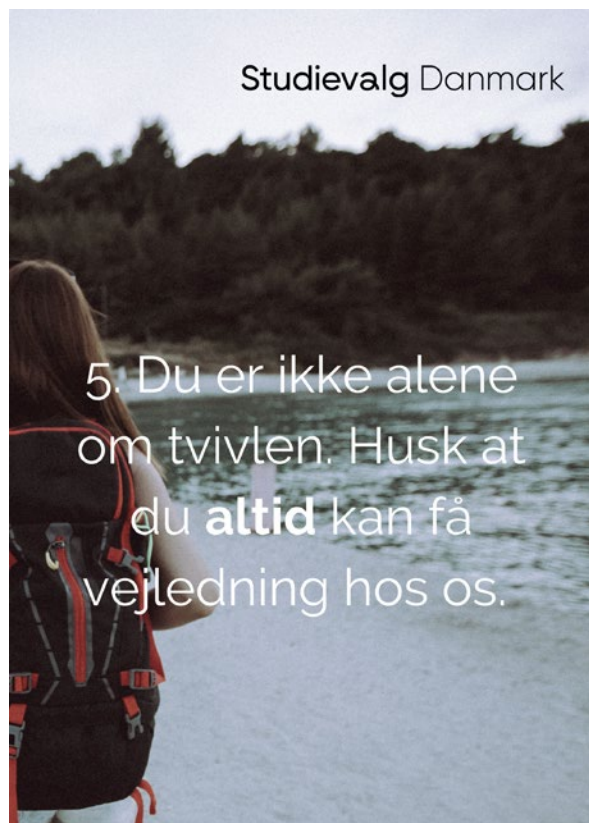
1.6 mio.
visninger af indhold

555.000
har set indhold fra Studievalg Danmark

63.205
afspilninger af videoer

Studievalg Danmark i medierne

I pressen har Studievalg Danmark ofte været inviteret til at komme med vejledningsfaglige input til de mange forskellige emner, der har været i uddannelsesdebatten.

- Køn og uddannelsesvalg
- Erhvervsuddannelse
- Karakterer og uddannelsesvalg
- Sabbat og sabbatister
- Optagelsen i en corona-tid
- Velfærdsuddannelserne
- Uddannelsesplaner i en omskiftelig tid

De lokale studievalgsråd

Studievalg Danmark har i det forløbne år for alvor etableret faste samarbejdsfora med uddannelses- og beskæftigelsesverdenen. Der er nedsat Studievalgsråd i alle dele af landet. Her er der mulighed for at udveksle erfaringer og få input til, hvordan vi udvikler vejledningen.

Vejledning nær dig

Læs mere på www.studievalg.dk

Studievalg Danmark